

Vilnius 2010 09 14

Apskritojo stalo diskusijos dėl biotechnologijų sektoriaus plėtros vykusio

2010 m. rugsėjo 10 d. santrauka

VšĮ „Eksportuojančioji Lietuva“ 2010 m. rugsėjo 10 d. inicijavo apskritojo stalo diskusiją dėl Lietuvos biotechnologijų sektoriaus plėtros galimybių. Diskusijoje dalyvavo biotechnologijų sektoriaus mokslo bei verslo atstovai bei kitos Lietuvos biotechnologijų plėtra suinteresuotos pusės. Detalus dalyvių sąrašas pridedamas dokumento apačioje.

Diskusiją moderavo VšĮ „Eksportuojančioji Lietuva“ generalinis direktorius Paulius Lukauskas.

Buvo išskirti apskritojo stalo diskusijos tikslai:

- suburti Lietuvos kompanijas dirbančias biotechnologijų srityje;
- aptarti esamą situaciją ir identifikuoti sektoriaus plėtros galimybes;
- aptarti eksporto skatinimo ir investicijų pritraukimo potencialą;
- numatyti eksporto kryptis ir gaires;
- aptarti galimo biotechnologijų renginio Lietuvoje poreikį, galimybes ir temas.

Aptariant biotechnologijų sektorių, pirmiausiai svarbu žinoti jo sudedamąsias dalis, šio sektoriaus skirstymą į atskiras grupes.

Biotechnologijų krypčių įvairovė: biotechnologijų “vėliava”

Raudona	Biofarmaciniai preparatai, ligų diagnostika
Žalia	Augalų genetinis modifikavimas
Balta	Industriinių cheminių medžiagų biosintezė
Mėlyna	Biologiškai aktyvūs produktai iš jūros ir ežerų organizmų
Geltona	Biologiškai specifinio veikimo maistas, maisto papildai
Pilka	Klasikinė fermentacija ir produktai (pav. alus, mielės)
Auksinė	Bioinformatika, genomika, proteomika
Violetinė	Intelektinė nuosavybė (patentai, išradimai, technologijos)
Juoda	Biologinis ginklas, toksinai, bioinsekticidai

Europos biotechnologinės pramonės asociacija (EuropaBio) biotechnologiją skirsto tik į Raudonąją, Žaliąją, Baltąją ir Mėlynąją.

UAB „Sicor Biotech“ generalinis direktorius profesorius Vladas Algirdas Bumelis apžvelgė Lietuvos biotechnologijų ir biofarmacijos pramonės ir jos plėtros potencialą. Lietuvos biotechnologijos pramonės ištakos siekia 1975 m. Taikomosios Enzimologijos institutą ir nuo to laiko sparčiai vystosi. Lietuvos biotechnologijų ateitis perspektyvi, kaip pavyzdys buvo minimi UAB „Sicor Biotech“ pardavimai, kurie 2002 m. buvo 12 mln litų, o 2011 m. planuojama pasiekti 250 mln litų. Šiuo metu biotechnologijų dalis sudaro 0,1 % Lietuvos BVP, tikslas iki 2020 m. – pasiekti 1%, kaip pvz. Danijoje ir Šveicarijoje. Šiems planams įgyvendinti biotechnologai prisideda prie Vilniaus Santaros slėnio kūrimo, kuriame sektorius siekia tokių rezultatų kaip: naujo taikomojo mokslo instituto įkūrimas, atviros prieigos laboratorijos ir inkubatoriai aukštųjų technologijų verslui, „Plyno lauko“ investicijų pritraukimas ir naujų biotechnologijų įmonių įsikūrimas slėnyje. Slėnio vizijai įgyvendinti siūloma kooptuotis su kitais suinteresuotais sektoriais.

Diskusijos metu buvo išsakytos problemos, su kuriomis susiduria biotechnologijų sektorius:

- Trūksta infrastruktūros sprendimų, kurių pagalba galima būtų susieti išradimus su gamyba, kadangi sunku gauti paskolas bandomųjų partijų gamybai;
- Naujoms įmonėms susikurti mažai galimybių, nes dideli šio sektoriaus įmonių įsikūrimo kaštai-įkūrimui reikia turėti „laisvų“ 10 mln litų;
- Nepakankamai vyksta technologijų kūrimas Lietuvoje, beveik visos technologijos yra importuojamos;
- Sunku kalbėti apie naujo verslo generavimą, nes apie 20 % geriausių studentų, baigusiu biotechnologijų studijas Lietuvoje išvyksta į užsienį, likusią dalį „susiurbia“ didžiosios lietuviškos biotechnologijų kompanijos. Klausimas, ar reikėtų Lietuvoje studentų pertekliaus, kad atsirastų potencialas naujoms įmonėms kurtis?;
- Valstybinis finansavimas moksliniams tyrimams – mažiausias Europos Sąjungoje;
- Dėl biotechnologijų sektoriaus struktūros trūksta bendradarbiavimo tarp įmonių, nes sritys pakankamai skirtingos ir specialistai atskirai domisi išskirtinai savo srities reiginiais;

Diskusijoje buvo aptartos Lietuvos biotechnologijų sektoriaus stipriosios pusės:

- Dėl darbo jėgos ir kvalifikacijos santykio, Lietuva turi žemų kaštų biotechnologijų sektoriuje pranašumą;
- Labai patrauklios mokesčių lengvatos ir teisinė bazė dėl investicijų į tyrimus;
- Puiki terpė baltosioms biotechnologijoms vystytis, dėl to, kad Lietuvoje ir Latvijoje yra pakankamas kiekis ir patraukli žaliavos kaina;
- Yra mokslinis potencialas raudonųjų ir auksinių biotechnologijų vystymuisi, o dėl didžiųjų kompanijų evoliucijos yra potencialas naujų „spin-off“ kūrimuisi;
- 2011 metais, įgyvendinant ES finansuojamus projektus bus įsigyta ir įdiegta unikalios biotechnologijų įrangos, kurios pagrindu Lietuvos biotechnologijų srityje dirbančios įmonės galėtų tikti užsakomųjų tyrimų paslaugas (angl. Contract research).

Diskusijoje aptarti galimi biotechnologijų sektoriaus plėtros veiksmai:

- Surengti Lietuvoje biotechnologijų renginį, kaip impulsą tarptautinei plėtrai, pvz. renginys Lietuvoje „Biomed“ (biotechnologijų sektorius kartu su medicinos sektoriumi);

- Dalyvauti tarptautinėse parodose su bendru Lietuvos stendu, pvz. parodoje „Biotechnika“ Hanoveryje;
- Kaip partneris, dalyvauti jau tradiciškai rengiamuose renginiuose, pvz. Scan Balt konferencijoje.

2010 m. rugsėjo 10 d. apvalaus stalo diskusijos dėl biotechnologijų sektoriaus plėtros dalyvių sąrašas:

Nr.	Vardas	Institucija
1	Mindaugas Gedvilas	Amilina AB
2	Gintautas Šironas	Beamio UAB
3	Prof. Hab. Dr. Valdas Laurinavičius	Biochemijos institutas
4	Vitas Cerniauskas	Bioeksma UAB
5	Arūnas Stirke	Bioeksma UAB
6	Gediminas Kvaraciejus	Biofuture AB
7	Linas Čereška	BIOK Laboratorija
8	Hab. Dr. Gervydas Dienys	Biotechnologijos institutas
9	Dr. Daumantas Matulis	Biotechnologijos institutas
10	Paulius Lukauskas	Eksportuojančioji Lietuva
11	Jurgita Butkevičienė	Eksportuojančioji Lietuva
12	Lina Šarkaitė	Eksportuojančioji Lietuva
13	Margarita Leckienė	Fermentas AB
14	Dr. Adas Darinskas	Imunolita UAB
15	Dr. Mykolas Mauricas	Inovatyvios medicinos centras
16	Mantas Nocius	Invest Lithuania
17	Eglė Belzutė	Investuok Lietuvoje
18	Rūta Skyrienė	Investuotojų forumas
19	Kastytis Gečas	Lietuvos inovacijų centras
20	Dalia Venslovaite	Lietuvos verslo konfederacija
21	Ugnė Butvilaitė	Naujoji Ringuva AB
22	Danguolė Gutpetrienė	Naujoji Ringuva AB
23	Dr. Edita Mištinienė	Profarma UAB
24	dr. Justinas Ivaška	Santariškių klinikos
25	Ignas Kamantauskas	Saulėtekio slėnis
26	Darius Verbyla	Saulėtekio slėnis
27	Prof. Hab. Dr. Bumelis Vladas Algirdas	Sicor Biotech
28	Eglė Klinavičiūtė	Ūkio ministerija Investicijų ir eksporto departamentas
29	Kristina Balkienė	Ūkio ministerijos Inovacijų ir žinių visuomenės departamento Inovacijų politikos skyrius
30	Prof. Hab. Dr. Juozas Rimantas Lazutka	Vilniaus Universitetas